Mliečne raňajky SPPK s novinármi

Vedenie Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory raňajkovalo 1.7.2015 s novinármi. Hlavnou témou bolo mlieko a všetky aktuálne informácie, ktoré s touto komoditou súvisia.

Sektor mlieka v rámci živočíšnej výroby utrpel najviac za posledné roky, zhodnotil situáciu v úvode Mliečnych raňajok s novinármi predseda SPPK Milan Semančík. Tento stav charakterizuje aj fakt, že momentálne sa počty zvierat pohybujú na úrovni 30% zo stavu, ktorý sme tu mali v roku 1990. Zvyšujú sa síce stavy kráv bez trhovej produkcie mlieka, ale v chovoch dojníc ideme opačným smerom. Slováci momentálne chovajú približne 135 tisíc ks dojníc, ktoré vlani vyprodukovali približne 940 tisíc ton mlieka.

Mliečny sektor sa vplyvom udalostí z posledných mesiacov, na ktoré mali slovenskí chovatelia dojníc len minimálny, až žiadny vplyv, ocitol v nezávidenia hodnej pozícii:

- august 2014 – embargo Ruskej federácie pre krajiny, ktoré na ruské trhy dodávajú svoje výrobky. Navyše embargo sa podľa posledných vyjadrení predstaviteľov Ruskej federácie predlžuje o ďalší rok

- apríl 2015 – zrušenie mliečnych kvót zo strany EK, teda obmedzení, ktoré takmer 30 rokov určovali členským krajinám EÚ množstvo mlieka, ktoré môžu ročne vyrobiť (prekročenie limitov bolo pod hrozbou vysokých sankcií)

- nízky dopyt Číny po mlieku

Všetky tieto faktory sa však pričinili o to, že sektor surového kravského mlieka a prvovýrobcovia

mlieka sa v súčasnosti nachádzajú v nelichotivej situácii. Charakterizujú ju prebytky mlieka na európskych trhoch a tým pokles nákupných cien surového kravského mlieka. Podľa aktuálnych informácií SPPK a Zväzu prvovýrobcov mlieka na Slovensku sa nákupná cena mlieka v máji 2015 ocitla u nás na úrovni 27,89 centov za kg mlieka. Pre porovnanie napr. v apríli 2015 dosiahla úroveň 29,08 centa na kg mlieka.

Zástupcovia poľnohospodárskych komôr na zasadaní krajín V4 v Brne, ktoré sa uskutočnilo 25. a 26. júna 2015, skonštatovali, že je nevyhnutné prijať konkrétne opatrenia pre sektor mlieka – napríklad zvýšenie intervenčných cien, priama finančná pomoc poľnohospodárskym subjektom či proexportné dotácie. *„Požadujeme od Európskej komisie a je to aj súčasťou komuniké z posledného zasadania V4, aby sa zaviedli proexportné dotácie, aby sme z nášho európskeho trhu odtiahli surovinu a vyviezli ju na trhy tretích krajín“*, uviedol pred novinármi predseda SPPK Milan Semančík.

Koncom júna sa uskutočnilo aj ďalšie dôležité stretnutie k mlieku – Kongres Európskej asociácie mliečnych farmárov v nemeckom Rostoku, na ktorom sa zúčastnil podpredseda SPPK Alexander Pastorek. Závery stretnutia jednoznačne potvrdzujú, že nízke nákupné ceny mlieka a jeho prebytky na trhoch nie sú len problémom slovenských prvovýrobcov, ale musia ich riešiť aj v ostatných krajinách EÚ.

„Nikto nedokáže v EÚ vyrobiť mlieko lacnejšie ako za 40 centov. Pýtam sa, že keď to v Európe vedia vyrábať za 40 centov a predávať v priemere za 30 centov, tak niečo sa s tým rozdielom musí udiať. Vychádza nám z toho len to, že v každom štáte musia byť nejaké podporné mechanizmy, aby farmári tú produkciu robili, aby udržiavali vidiek a zabezpečovali fungovanie živočíšnej výroby. Toto sa snažíme aj my prízvukovať na rokovaniach s našou exekutívou, že bez podporných mechanizmov zo strany štátu len ťažko zabezpečíme fungovanie tohto sektora“, uviedol počas Mliečnych raňajok podpredseda SPPK a zároveň predseda Zväzu prvovýrobcov mlieka na Slovensku Alexander

Pastorek. Zároveň zaktualizoval počet chovateľov dojníc na Slovensku, ktorý sa od minulého roka znížil o 26 na momentálne číslo 524.

SPPK preto aj v tejto súvislosti vyvíja aktivity smerujúce k stabilizácii odvetvia. Navrhuje okrem spomínaných proexportných dotácií napr. aj stanovenie minimálnej nákupnej ceny mlieka. Ako pozitívny krok, ktorý by mohol prispieť k upokojeniu situácie, označuje vedenie SPPK aj návrh vlády zaradiť do zoznamu zvýhodnených potravín s 10% DPH dva druhy mlieka. Tým by sa mohla podporiť spotreba mlieka na Slovensku. Mliečne výrobky sa totiž netešia až takému záujmu zo strany spotrebiteľov, ako by bolo žiadúce. V priemere totiž skonzumujeme len 165 kg mlieka a mliečnych výrobkov na osobu za rok, kým zdravotníkmi odporúčaná dávka je až 220 kg za rok. *„Sme toho názoru, že mlieko by malo byť skoro v naturálnom stave, teda s čo najvyšším obsahom tuku. Preto tvrdíme, že v zozname na 10% DPH by mali byť mlieka s 1,5% a 3,5% obsahom tuku, ktoré z výživového hľadiska majú pre človeka oveľa väčší význam ako nízkotučné mlieko“*, vysvetlil novinárom Dušan Janíček, podpredseda SPPK pre potravinárstvo.

Aj takýmto spôsobom, cez zníženú DPH (za podmienok dodržania nižšej sadzby DPH zo strany obchodu pri konečných cenách mlieka), sa bude môcť podporiť spotreba tejto suroviny a tým sa tak nepriamo pomôže domácim prvovýrobcom mlieka v ich neľahkej situácii.

Mgr. Jana Holéciová, hovorkyňa SPPK